

COP HERMEANDERING ZOEKT NAAR DUURZAME, INTEGRALE OPLOSSINGEN

De Community of Practice (CoP) hermeandering brengt sinds de oprichting, november 2007, kennis en praktijk samen over hermeanderen als maatregel voor beekherstel. De community heeft onder meer de kennisvragen rondom hermeandering geïnterpreteerd. Het recent door STOWA geïnitieerde onderzoek 'Beekdalbreed hermeanderen' vloeit bijvoorbeeld voort uit deze inventarisatie.

De Dienst Landelijk Gebied nam in 2007 het initiatief voor de community (zie ook www.dlgwater.nl). Trekker Wim Zeeman van DLG ziet het als een belangrijke opgave om alle facetten van beekherstelprojecten in balans te brengen. 'We koppelen de theoretische kennis en de uitvoeringspraktijk van ontwerp, inrichting en beheer aan elkaar. We hebben daarbij behoefte aan accurate gegevens over hoe beken zich in het echt gedragen en wat het effect is van maatregelen. Daarom zijn we blij dat Wageningen University & Research centre onderzoeker Joris Eekhout heeft aangesteld die verschillende veldprojecten gaat monitoren.'

BREDER VERBAND

De CoP begon met ongeveer dertig mensen. Nu zijn er ruim honderd geïnteresseerden. Drie keer per jaar komen deelnemers bijeen in het veld om ervaringen uit te wisselen en te leren van successen en mislukkingen. 'Het is van belang om beekherstel letterlijk en figuurlijk in een breder verband te plaatsen', stelt Zeeman. 'Je moet eigenlijk het hele beekdal bekijken, van bovenstrooms tot en met benedenstrooms om tot optimale maatregelen te komen. En behalve technische maatregelen moet je oog hebben voor de bestuurlijke kant van beekherstel. Waterschapsbestuurders moeten in gebiedsprocessen risico's kunnen beoordelen en goede afwegingen kunnen maken op het gebied van doelstellingen en randvoorwaarden.' Al deze aspecten komen ook aan de orde in een handboek over hermeanderen dat onderzoeksbureau Alterra op initiatief van de CoP komend najaar uitbrengt.

Algemeen wordt verwacht dat de komende kabinetsperiode minder geld beschikbaar komt voor integrale gebiedsprocessen en beekherstel. 'Het is de uitdaging om ondanks de lagere budgetten toch duurzame, integrale oplossingen voor beekherstel te kunnen ontwerpen en uit te voeren, zodat deze in een robuust watersysteem goed functioneren en ecologisch gezond zijn', meent Zeeman.

HOGERE KUNST

Goed hermeanderen is geen sinecure. 'Het is een hogere kunst in het beekherstel,' zegt Romeo Neuteboom Spijker. De senior projectleider bij Waterschap Veluwe is lid van de kerngroep van de CoP en vertegenwoordigt daarin de

waterschappen. 'Het is veel meer dan een paar slingers aanleggen. Beekherstel is een complex vraagstuk, want alles grijpt in elkaar. De community is een waardevol netwerk waaruit waterschappers kunnen oogsten; zowel in eigen kring als bij de onderzoeksbureaus en de wetenschappers.'

Neuteboom Spijker is warm voorstander van de integrale aanpak. 'Het is absoluut noodzakelijk het hele stroomgebied van een beek te betrekken, al is het maar omdat hermeanderen veel ruimte vergt. Je moet - voordat je maatregelen treft - heel goed afstemmen met alle betrokken partijen. Anders neem je halve maatregelen en moet je later veel herstellen of aanpassen.'

VRUCHTEN PLUKKEN

Hydroloog Nicko Straathof van Natuurmonumenten is vanuit de natuurbeherende organisaties lid van de kerngroep CoP. 'Beekherstel en hermeandering vinden vaak plaats in natuurgebieden, omdat boeren daar niet zo graag grond voor afstaan. Wij zien bij projecten waar de aangrenzende dalvlakte natter wordt wel meer diversiteit aan planten en dieren ontstaan, maar in de beek zelf blijft het beoogde herstel vaak achter. In andere gevallen is dat juist andersom. Via de community leren we heel veel van elkaar en ik verwacht dat we de komende jaren de vruchten gaan plukken. De projecten die STOWA heeft geïnitieerd, geven goede handvatten voor een integrale, beekdalbrede aanpak van beekherstel en hermeandering.'

